

Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se

Remissyttrande över Regeringskansliets promemoria Omställningsstöd till företag som fått minskad omsättning på grund av coronaviruset

Ert dnr Fi2020/02322/S2

Domstolsverket har granskat promemorian mot bakgrund av den verksamhet som bedrivs av Sveriges Domstolar, dvs. utifrån hur förslaget kan tänkas påverka verksamheten ekonomiskt, organisatoriskt och utbildningsmässigt. Granskningen har även omfattat hur förslaget kan påverka verksamhetsstöd, arbetsformer eller rättssäkerheten generellt.

Utifrån den korta svarstid som getts på remissen har det inte funnits möjlighet att göra en djupare analys av förslaget. Domstolsverket vill ändå framföra några synpunkter som bör övervägas i den fortsatta beredningen av förslaget.

Allmänna synpunkter på författningsförslagen

I 7 § i förslaget om förordning om omställningsstöd uppställs vissa omständigheter som utgör hinder mot att företag lämnas omställningsstöd. Ett sådan omständighet är att företaget är på obestånd. Domstolsverket ser vissa tillämpningssvårigheter när det gäller att avgöra frågan om företag är på obestånd eller inte. Utifrån de redovisade skälen till förslaget framgår det att bedömningen om obestånd föreligger ska göras utifrån konkurslagen (se s. 40 i promemorian). En bedömning av om ett företag är på obestånd kan i många fall vara komplicerad. En sådan bedömning kan därför i sig riskera att fördröja prövningen tidsmässigt. Som Domstolsverket uppfattar förslaget borde man uppnå samma resultat genom att ersätta omständigheten att företaget är *på obestånd* med att företaget *vid prövningstillfället är försatt i konkurs*.

I den föreslagna straffbestämmelsen om omställningsstödsbrott i 34 § lag om omställningsstöd, anges att omställningsstöd *betalas ut* eller *utbetalats*. Det sätt genom vilket omställningsstöd föreslås komma företagen tillgodo föreslås inte ske genom direkt utbetalning utan genom att det tillgodoförs företaget genom kreditering av skattekontot och därefter, om det konstaterats finnas ett överskott och förutsättningarna i övrigt är uppfyllda enligt 8 § lag om omställningsstöd, ska utbetalning ske, jfr 15 § förordning om omställningsstöd. Det bör tydliggöras om det som omfattas av straffbestämmelserna enbart är situationer då omställningsstödet utbetalats i enlighet med 8 § lagen om omställningsstöd och 15 § förordningen om omställningsstöd eller om den straffbara gärningen är fullbordad redan när omställningsstödet tillgodoförts skattekontot.

Vidare anges i promemorian på s. 82 och 114 att de föreslagna straffbestämmelserna i konkurrenshänseende ska ha företräde framför bedrägeribestämmelsen enligt grundsatser om *lex specialis*. Domstolsverket konstaterar att omständigheter som i sig uppfyller rekvisiten i omställningsstödsbrott i många fall även torde omfattas av rekvisiten i bidragsbrottsbestämmelserna. Det finns därför anledning att överväga om det inte bör tydliggöras om hur omställningsbrottet förhåller sig till bidragsbrottsbestämmelserna, särskilt eftersom lindrigare straff kan utdömas för bidragsbrott.

Konsekvenser för Sveriges Domstolar

Som påpekas i promemorian finns ett behov av att kunna betala ut omställningsstödet så snabbt som möjligt och att förutsättningar att så skyndsamt som möjligt kunna fatta beslut och betala ut stödet måste finnas hos Skatteverket. Mot den bakgrunden instämmer Domstolsverket i bedömningen att den största delen av överklagade beslut kommer att utgöra beslut om återkrav. Utöver det initiala beslutet om delvis beviljande eller avslag av omställningsstöd och beslut om återkrav kan en mängd beslut som fattas av Skatteverket i anledning av kontrollåtgärder efter utbetalat stöd överklagas. Enligt promemorian bedöms 180 000 företag ha haft ett sådant omsättningstapp under mars och april 2020 att förutsättningarna för omställningsstöd är uppfyllda. Samtidigt bedöms enbart en mindre andel av de beslut som fattas till följd av införandet av omställningsstöd komma att överklagas. Domstolsverket vill här framhålla att det finns en stor osäkerhet kring beräkningen av antal mål som kommer att överklagas eller inledas i förvaltningsrätt och det framgår inte av konsekvensanalysen hur beräkningen av det uppskattade antalet mål har gjorts.

Domstolsverket kan inte instämma i den beräkning av ökade kostnader för Sveriges Domstolar som läggs fram i promemorian. Målen enligt lagen om omställningsskydd är till sin karaktär och komplexitet att jämförbara med skattemål och en kostnadsberäkning ska därför göras utifrån kostnaden för ett genomsnittligt skattemål, vilket under 2019 uppgick till 12 000 kr. Utifrån det i promemorian uppskattade antalet mål om 500 blir kostnaderna i förvaltningsrätt omkring 6 miljoner kronor. Till det kommer kostnaderna i kammarrätten som för skattemål under 2019 uppgick till 27 000 kr.

Överklagandefrekvensen i skattemål var under 2019 omkring 30 procent, vilket utifrån antagande om 500 mål i förvaltningsrätt innebär att 150 mål tillkommer i kammarrätt till en kostnad om cirka 4 miljoner kronor. Totalt blir det utifrån beräkningen av antalet överklagade beslut från Skatteverket en kostnadsökning för Sveriges Domstolar om 10 miljoner kronor. Därutöver tillkommer sannolikt en mindre ökning av brottmål i allmän domstol. Kostnadsökningarna kan därför inte hanteras inom ramen för givna anslag.

Domstolsverket noterar vidare att det i promemorian anges att Skatteverket ska handlägga ansökan om omställningsstöd skyndsamt. Något uttryckligt krav på skyndsamt handläggning i lagtexten finns dock inte angivet. Även om det inte nämns i promemorian att målen ska handläggas skyndsamt i domstolarna får det dock antas att domstolarna, i den mån det är möjligt, kommer att göra sitt yttersta för att handlägga målen med den skyndsamhet som målen natur kräver, vilket ytterligare kommer att påverka domstolarnas arbetsförhållanden. Ovanstående synpunkter måste ses mot bakgrund av att domstolarna redan nu har en ansträngd situation resursmässigt i fråga om både personal och ekonomi och varje reform som innebär en ökning av måltillströmningen utgör en extra belastning för domstolarna med risk för längre handläggningstider och ökade balanser.

Sammanfattningsvis anser Domstolsverket att förslagets effekter för Sveriges Domstolar måste följas upp och analyseras i ett samlat grepp tillsammans med övriga konsekvenser av coronapandemin.

Detta yttrande har beslutats av chefsjuristen Charlotte Driving.
Föredragande har varit juristen Rebecca Hjalmarö